

Sygn. akt IV CSK 466/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa B. - [...] Spółki Jawnej z siedzibą w G.
przeciwko Gminie Miasta G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt III Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700,-
(dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację pozwanej Gminy od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 21 listopada 2017 r., którym zasądzona została od pozwanej kwota 68 033 złotych z odsetkami i kosztami procesu. Nastąpiło to w wyniku ustalenia, że powód B. - [...] spółka jawna z siedzibą w G. jest właścicielem działki, z której części korzystają mieszkańcy wielomieszkaniowego budynku komunalnego, znajdującego się na działce sąsiedniej, należącej do Gminy, dla których jest to jedyne dojście i dojazd. Powód występował do pozwanej o wykup działki stanowiącej drogę albo ustanowienie odpłatnej służebności drogowej, a także ewentualnej zamiany działki objętej pozwem na inną. Żadna z tych propozycji nie została zrealizowana, a wniosek o zasiedzenie złożony przez pozwaną został prawomocnie oddalony. Zasądzona kwota stanowi wynagrodzenie za korzystanie z drogi, mając podstawę w art. 224 w związku z art. 225 i 230 k.c. Rozpoznając apelację pozwanej Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz ocenę prawną i wskazał w uzasadnieniu na bezzasadność zarzutów pozwanej.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym orzeczeniem przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy i naruszenie przez to art. 230 w związku z art. 336 k.c. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy również art. 299 k.p.c. i art. 6 k.c. przez niezastosowanie się do zasady rozkładu ciężaru dowodu. Prawo materialne zostało naruszone w postaci art. 230 w związku z art. 336 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmówienie przyjęcia skargi, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca z powołaniem się na art. 398⁴ § 2 k.p.c. uznała oczywistą jej zasadność. Przepis ten jednak nie stanowi o podstawach przyjęcia skargi kasacyjnej, tylko zobowiązuje stronę skarżącą prawomocne orzeczenie sądowe skargą kasacyjną do odrębnego uzasadnienia tego wniosku. Skarżąca nie zauważyła tego jak i faktu, że w orzecznictwie i doktrynie o dawna jest ustalone i powszechnie znane stanowisko co do rozumienia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Niestety, pozwana Gmina całkowicie to zlekceważyła, a obecnie sprawia wrażenie „obudzenia się” ze względu na zapłacenie pokażnej kwoty wynagrodzenia.

Mimo tej porażki, pozwana Gmina kolejny raz zlekceważyła procesową możliwość zweryfikowania niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia. Przecież uzasadnienie wniosku zawiera jedno zdanie, w którym oczywiste uzasadnienie skargi, a więc przesłanka od której spełnienia zależy los skargi kasacyjnej. Oczywistość uzasadnienia ma wynikać, zdaniem skarżącej z zapewniania Sądu Najwyższego o tym, że sąd drugiej instancji rażąco naruszył przepisy postępowania - w ogóle, gdyż w szczególności, jak wskazał chodzi o art. 378 § 1, art. 299 k.p.c. oraz zasadę rozkładu ciężaru dowodu, wyrażoną w art. 6 k.c. „opierając kluczowe ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę wydania wyroku zasądzającego, na subiektywnych twierdzeniach powoda, którym pozwana stanowczo zaprzeczała”. Tyle tylko, że poza tym zaprzeczaniem - jak wynika z akt sprawy - całkowicie zlekceważyła postępowanie dowodowe, w tym wadliwie rozumiała zasadę rozkładu ciężaru dowodu, nie przedstawiając dowodów, które przeciwstawiłaby dowodom powoda, a nawet biernie zachowała się wobec opinii biegłego. W efekcie powód mógł osiągnąć to, o co występował z pozwem. Trudno mu zarzucać, że wskazywał na dowody dla niego korzystne i że były one subiektywnymi jego twierdzeniami, jak akcentuje pozwana we wniosku (a jakimi miały być?). W uzasadnieniu

odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powoda wskazał trafnie na te okoliczności.

W symbolicznym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jedynym argumentem jest kwestionowanie ustaleń faktycznych i oceny dowodów, a takie zarzuty są przecież wyłączone z podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 3 k.p.c.), zaś ustalenia stanu faktycznego wiążą Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Postępowanie wywołane skargą kasacyjną ma charakter nadzwyczajny wobec prawomocnego orzeczenia sądowego, dlatego potrzeba dokonania prawnej oceny tego orzeczenia przez Sąd Najwyższy wymaga precyzyjnego i wyczerpującego uzasadnienia. Skarga kasacyjna nie uruchamia trzeciej instancji sądowej, a na etapie oceny, czy skarga zasługuje na przyjęcie nie analizuje się uzasadnienia samych podstaw kasacyjnych i meritum spornej sprawy.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.